

Nebeské víno

z viníc v oblakoch

Tak ako pizza patrí k Taliansku, syr s ušľachtilou plesňou k Francúzsku, tak patrí odroda Rizling a víno z nej k Nemecku, a to predovšetkým k Mosele. Predstavujeme vám tento vinohradnícky región, kde sa produkujú svetové biele vína.

Pokiaľ sa povie Nemecko a myslíme tým vinárstvo, tak synonymum pre túto krajinu sú biele odrody, bezpochyby Riesling (slovenské synonymum Rizling rýnsky). Významnou odrodou je Silvaner (Silvánske zelené), Rivaner (synonymum pre Müller Thurgau), v menšej miere Kerner, Bacchus, Scheurebe a potom burgundské odrody. Špecialitou je Elbling. Mosela sa nachádza na západe Nemecka a patrí medzi trinásť vinohradníckych regiónov Nemecka, Horná Mosela tvorí hranicu s Luxemborskom.

Príbeh zo 14. storočia hovorí, že arcibiskup Boemund II. sa zázračne vyliečil z choroby po vypití vína z tejto vinice a vyhlásil: „Toto víno je skutočne Doktor.“

Povodie samotnej rieky Mosely v Nemecku má dĺžku po prúde 240 km. Jej prítokmi, ktoré taktiež spadajú do tejto oblasti, sú rieky Saar a Ruwer. Oblasť dostala pomenovanie podľa rieky, ktorá ňou preteká. Všetky rieky

sa veľmi hlboko zarezávajú do krajiny a ich brehy sú veľmi strmé. Prudké prevýšenie je na niektorých úsekoch vysoké viac ako 200 metrov, sklon až 70 stupňov. Rieka má množstvo zákrut a vinohrady na jej brehoch sa prudko zvažujú. Každá časť povodia rieky je špecifická. Charakter vína sa tak môže líšiť, hoci pochádza aj z pomerne blízkych viníc.

Prečo je Terroir Mosel taký dôležitý?

Rieka je základom pre známe slovo terroir. Je to výraz označujúci súbor vplyvov na prostredie, v ktorom rastie

hrozno. Extrémne vinohrady majú Nemci špeciálne zákonom klasifikované ako Steillagen alebo Steillagenweinbau. Sú to strmé svahy priamo vystavené slnečným lúčom. Pôdne zloženie je unikátne, v prevažnej miere je to lámavý nerast, ktorý poznáme pod názvom bridlica. Podľa typu bridlice, na ktorom rastie vinič, sa mení charakter vína. Napríklad vína zo šedej bridlice sú silne minerálne, vo vône cítíme mokrý kameň, majú vyšší obsah kyseliny jantárovej a tá robí tieto vína pocitovo slanými. Vína z červenej bridlice sú mimoriadne šťavnaté, plné exotického ovocia.

Mikroklimatické podmienky sú ďalšou zložkou terroir, ktoré umocňuje rieka. Vplyv pretekajúcej riečnej vody vyrovnáva teplotné výkyvy, od septembra sú vinice ponorené do veľmi hustej hmly. Pokiaľ hrozno

správne dozrieva a napadnutá pleseň je ušľachtilá, presne tá istá ako na Tokaji, môžeme produkovať botrytické vína.

Mosela sa nachádza na päťdesiatej rovnobežke. Je tam chladnejšie podnebie, ideálne pre tvorbu vyšších kyselín vo víne a tvorbu aromatických látok. Rovnako dôležitou súčasťou terroir sú samotní vinári. Tento región, na rozdiel od iných v Nemecku, pozostáva najmä z veľmi malých rodinných vinárstiev, ktoré majú stáročnú históriu a po celý ten čas bez prerušenia produkujú víno. Malí profesionálni vinári, ktorí obhospodávajú vinohrady v rôznych viničných tratiach, majú málokedy ucelené výmery. Väčšinou vlastnia tu dva riadky, tam ďalšie tri... Sú špecifikom Mosely a neoddeliteľnou súčasťou terroir.

FAKTY O MOSELE [2014]

**Výmera
obhospodarovaných viníc:**
8800 ha

Počet vinárov:
2400

Odrody:
90 % biele odrody,
10 % červené

Priemerná výmera:
3,5 ha/vinárstvo

Produkcia:
900-tisíc hektolitrov

Export:
40 %

Krajiny:
USA, Kanada, Nórsko,
Švédsko, Dánsko, Holandsko,
Japonsko, Čína a J. Kórea

Vyskúšali sme skultivovať jeden vinohrad v týchto extrémne strmých svahoch, aby sme ho mohli obrábať s mechanizáciou a nie výhradne ručne. S odstupom času však konštatujem, že náklady na rekultiváciu a nákup novej špeciálnej techniky sú také vysoké, že sa to príliš neoplatí.

Johannes Schmitz, vinárstvo Rebenhof, Ürzig

Odroda Rizling

Rizling alebo Rizling rýnsky patrí medzi staré odrody, ktorých pôvod sa iba odhaduje. Jeden zo zdrojov uvádza, že táto odroda pochádza z Porýnia. Prvýkrát bola popísaná v latinskom herbári z roku 1552 Hieronymom Bockom. Podľa jeho zápiskov vznikla prirodzeným krížením odrodami Heunisch a Traminer. Každá odroda hrozna má viacero klonov, ktoré sú prispôbené rôznym pôdnym podmienkam. Špecifikom sú aj vinice vysadené neštepeným viničom, pretože sa tu nevyskytovala voška viničová (fyloxéra), ktorá zdecimovala takmer všetky vinohrady v Európe koncom 19. storočia.

Nie je zriedkavosťou, že víno sa produkuje aj z vinič starých viac ako 80 rokov, často majú aj 100 rokov. Vína, ktoré sú z vinohradov starších viac ako 40 rokov, môžu byť označené na etikete ako Alte Reben, staré korene. Vyhľadávajte takéto vína, sú síce drahšie, ale stoja za to. Rizling je kráľovská muštová odroda. Od kabinetných suchých a ľahko pitných vín až po omamne sladké s najvyššími prívlastkami a viac ako 200 gramami zvyškového cukru.

Množstvo prívlastkov a vždy špičková kvalita. Táto odroda môže byť vysadená aj v pôdach chudobných na výživu, musia však byť vždy výhrevné.

Mosela, jej jednotlivé časti a špecifiká

— Horná Mosela

Vyznačuje sa tým, že v podloží nie je bridlica, ale vápenec, preto sa tu pestujú vo veľkej miere pôvodné nemecké a burgundské odrody ako Rivaner (Müller Thurgau), Weißer Burgunder (Pinot Blanc) alebo Grauer Burgunder (Pinot Gris). Špecialitou, ktorá je najstaršou nemeckou odrodou, typickou výhradne pre tento región, je Elbling. Vína z tejto odrody sú jednoduché, osviežujúce a ľahko sa pijú.

— Saar

Pojmom sú tu najmä suché Rizliny a vína s prívlastkom feinherb. Pred niekoľkými rokmi si moselskí vinári presadili v legislatíve toto označenie. Celková kyslosť vo vínach je veľmi vysoká a feinherb vína, ktoré majú vyššiu cukrnatosť, sú napriek tomu v chuti svieže, perfektne sa pijú a sú

NAJDRAHŠIE BIELE VÍNO NA SVETE

Vždy tretí piatok v septembri sa koná ochutnávka a dražba vín vinárov zo združenia V. D. P. z Mosely v meste Trier. V roku 2015 vydražili kupujúci z Ázie 100 fliaš Rizlingu najvyššieho prívlastku Trockenbeerenauslese [hroziakový výber] za rekordnú sumu 12 000 € bez DPH za fľašu. Producentom tohto vína je známy Egon Müller, ktorý sa zameriava iba na produkciu špičkových vín najvyšších prívlastkov. Je tiež v pozadí slovenského vinárstva Chateau Béla.

TIPY PRE NÁKUP VÍNA

V. D. P.

Tento symbol na fľaši má len pár vinárstiev z Nemecka, je to združenie vinárstiev, ktorí produkujú špičkové vína a majú tie najlepšie viničné trate. Z niekoľko tisíc nemeckých vinárov je ich celkovo v tomto združení zaradených iba 196.

Etiketa

Presné určenie vinohradu na fľaši zvykne indikovať vysokú kvalitu vína.

Adjustáž

Moselskí vinári používajú jednoduché etikety a adjustáž. Pokiaľ na fľaši chýba aj plastová termokapsula na hrdle, môže to byť znakom naturálnej vinifikácie, resp. domácej malej produkcie. Týka sa to aj šumivých vín. Typickým znakom pre moselské vína sú vysoké štíhle fľaše, nazvané ako flauta alebo rýnsky typ.

Značka GG

Znamená Grosses Gewächs a je to synonymum pre Grand Cru. Prísna legislatíva určuje, kto a ako môže produkovať takto označené vína produkovať. [Je to rôzne podľa spolkových krajín]. Zjednocujúci prívlastok je, že sú to „tučné, suché, vyzreté vína“.

ideálne pre archiváciu. Feinherb vína sú šťavnaté, v chuti ovocné, hrajúce sa v ústach na podnebí. Suché Rizlingy z rieky Saar sú jasné, čisté, silne minerálne, mimoriadne elegantné, s nízkym obsahom alkoholu. Nízky alkohol je typický pre celú Moselu, to je vinársky rukopis tejto oblasti. Vína z tejto lokality patrili okolo roku 1900 medzi najdrahšie biele vína na svete. Vo francúzskych reštauráciách v Paríži sa predávali za podobné ceny ako najlepšie francúzske červené vína z najvyšších apelácií z Bordeaux.

Bridlica je našim druhým slnkom. V noci ohrieva strapce odspodu, krásne dozrejú pre vysoké prívlastky.

Karin Fischer, vinárstvo Dr. Fischer, Ockfen

— Ruwer

Rieka Ruwer je najchladnejšou časťou tejto oblasti, suché vína odtiaľto sú veľmi svieže, v chuti priam až oceľové. Nezriedka sa im hovorí, že sú to krištálové rizlingy.

— Stredná Mosela

Od ústia rieky Saar až po vinohradnícku obec Punderich sa nachádza Stredná Mosela. Je najznámejšou oblasťou. Nájdete tu najstaršie nemecké mesto Trier – rímske mesto alebo bohatý Bernkastel-Kues s presláveným vinohradom Doktor. Produkujú sa tu najmä prirodzene sladké vína s vysokým zvyškovým cukrom, ktoré sú vďaka nemu ideálne pre dlhoveké vyzrievanie. Príbeh zo 14. storočia hovorí, že arcibiskup Boemund II. sa zázračne vyliečil z choroby po vypití vína z tejto vinice a vyhlásil: „Toto víno je skutočne Doktor.“ Vinicu tvoria staré korene, niektoré hlavy viniča majú úctyhodný vek – vyše 100 rokov. Jednotlivé viničné trate majú svoje pomenovania, ktoré sú vyznačené veľkými nápismi v samotných viničiach a v noci sú osvetlené. Stredná Mosela je typická pomenovaním vinohradov s prívlastkom

Sonnenuhr. Sú to južne exponované, takmer kolmé svahy, prirodzene vhodné pre produkciu sladkých vín. Môžete sa stretnúť aj s pomenovaním viníc, ktorý je uvedený na fľašiach ako Herrenberg (panská vinica), Sonnenberg (slnečná vinica), Altenberg (stará vinica) a vždy s upresnením obce, kde sa nachádza. Čím presnejšie je vymedzenie viničnej trate, tým väčší zážitok z vína.

— Dolná Mosela alebo Terrassen Mosel

Od obce Punderich až po Koblenz, kde sa vlieva Mosela do Rýna, sa týčia k nebu najstrmšie vinohrady na svete – Terrassen Mosel. V obci Bremm sa nachádza vinica Calmont, ktorá dosahuje sklon neveriteľných 70 stupňov. Najväčšia časť z tejto vinice bola náročne rekultivovaná počas 10 rokov s príspevkom štátu. V týchto strmých viničiach sa všetka práca vykonáva výlučne manuálne a vinárom pomáha „zubačka“ dopraviť sa do jednotlivých oblastí. Je to dopravný systém, ktorý im významne uľahčuje prácu. **B**